

References.

1. Pro transkordonne spivrobitnytstvo: Zakon Ukrainy vid 24.06.2004 No. 1861-IV [On Cross-Border Cooperation: Law of Ukraine dated June 24, 2004, No. 1861-IV]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-15>.
2. Pro mistsevi derzhavni administratsii: Zakon Ukrainy vid 09.04.1999 No. 586-XIV [On Local State Administrations: Law of Ukraine dated April 9, 1999, No. 586-XIV]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>.
3. Zvit pro vykonannya pasporta biudzhetnoi prohramy mistsevoho biudzhetu za 2023 rik. Lvivska OVA [Report on the Implementation of the Passport of the Local Budget Programme for 2023. Lviv Regional Military Administration]. Available at: <https://loda.gov.ua/documents/102032>.
4. Rehionalna prohrama z mizhnarodnoho i transkordonnogo spivrobitnytstva, yevropeiskoi intehratsii Lvivskoi oblasti na 2021–2025 roky: zatv. rishenniam sesii Lvivskoi oblasnoi rady vid 23.02.2021 No. 66 [Regional Programme on International and Cross-Border Cooperation and European Integration of Lviv Region for 2021–2025: approved by the decision of the session of the Lviv Regional Council dated February 23, 2021, No. 66].
5. Materialy Departamentu mizhnarodnoho spivrobitnytstva Lvivskoi ODA (2020–2025) [Materials of the Department of International Cooperation of the Lviv Regional State Administration (2020–2025)]. Available at: <https://loda.gov.ua/allDocuments>.
6. Interreg NEXT Poland-Ukraine 2021–2027. (n.d.). About the programme. Official programme website. Available at: <https://pl-ua.eu/en/programme/>.
7. Prytula, K. (Ed.). (2019). Cross-Border Cooperation of Ukraine with the EU Countries: Current Challenges and Possibilities. NAS of Ukraine, Institute of Regional Research named after M. I. Dolishniy of NASU. 220 p. Available at: <http://ird.gov.ua/irdp/p20190002.pdf>.
8. Perkmann, M. (2003). Cross-border regions in Europe: Significance and drivers of regional cross-border co-operation. *European Urban and Regional Studies*, vol. 10, no. 2, pp. 153–171. <https://doi.org/10.1177/0969776403010002004>.
9. Scott, J. (2012). *European Politics of Borders and Bordering Processes*. Routledge.

Abstract.

Tsisinska O. Strategic aspects of cross-border cooperation of executive authorities under martial law (case study of the Lviv regional state administration).

The article examines the strategic aspects of cross-border cooperation as one of the key directions of public authorities' activities in Ukraine under martial law. It analyses the transformation of cross-border policy from an economic instrument of regional development into a mechanism of security, humanitarian resilience, and international solidarity. The study is based on the case of the Lviv Regional State Administration (LRSA), which serves as a leading coordinator of international and interregional cooperation on Ukraine's western border. The paper reveals the institutional and legal foundations of the Department of International Cooperation, explores the dynamics of foreign contacts, and outlines the framework of partnership agreements with the regions of the Republic of Poland and other EU countries. Special attention is given to the Lviv region's participation in Interreg NEXT 2021–2027 programs, international technical assistance projects, and humanitarian diplomacy initiatives implemented during wartime. It is emphasized that cross-border cooperation has acquired a strategic dimension in times of war: it helps maintain the stability of border territories, develop critical infrastructure, address humanitarian needs, and strengthen Ukraine's positive international image. The Lviv region demonstrates an effective model of regional governance combining state policy, interregional partnerships, and community-based initiatives. The analysis identifies significant challenges to Ukraine's cross-border policy: insufficient coordination between state and regional levels, limited financial resources, and the absence of a comprehensive monitoring system for evaluating project effectiveness. The author proposes several improvements, including establishing a National Cross-Border Cooperation Platform, expanding participation in EU-funded programs, and introducing strategic planning for post-war regional recovery. The findings confirm that cross-border interaction is a crucial factor of regional security, European integration, and sustainable recovery, and that the strategic practices of the Lviv Regional State Administration can serve as a model for other border regions of Ukraine.

Keywords: cross-border cooperation; public authorities; strategic management; regional policy; European integration; regional security; international technical assistance.

Стаття надійшла до редакції 03.09.2025 р.

Бібліографічний опис статті:

Тісінська О. Б. Стратегічні аспекти транскордонного співробітництва органів виконавчої влади в умовах воєнного стану (на прикладі львівської обласної державної адміністрації). *Актуальні проблеми інноваційної економіки та права*. 2025. № 5. С. 29–33.

Tsisinska O. Strategic aspects of cross-border cooperation of executive authorities under martial law (case study of the Lviv regional state administration). Actual problems of innovative economy and law. 2025. No. 5, pp. 29–33.

УДК 352.075; JEL classification: H70, O33, H83, R58

DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2025-5-7>

ІВАСЮТИН Ігор Михайлович, аспірант, кафедра публічного управління та адміністрування, Карпатський національний університет імені Василя Стефаника, <https://orcid.org/0009-0006-3694-6991>
ЖУК Ольга Іванівна, кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування, Карпатський національний університет імені Василя Стефаника, <https://orcid.org/0000-0001-8519-5529>

МЕХАНІЗМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Івасютин І. М., Жук О. І. Механізми інформаційно-комунікативного забезпечення органів місцевого самоврядування.

У статті обґрунтовано теоретико-методичні засади інформаційно-комунікативного забезпечення органів місцевого самоврядування в умовах децентралізації, цифрової трансформації та відновлення територіальних громад після воєнних руйнувань. Розкрито зміст і функції інформаційно-комунікативних процесів у системі публічного управління, уточнено їх роль у забезпеченні відкритості, підзвітності, участі громадян та підвищенні якості муніципальних послуг. Систематизовано переваги використання інформаційно-комунікативних технологій для місцевої влади та членів територіальної громади, виокремлено ключові проблеми сучасної практики (фрагментарність оновлення веб-ресурсів, слабкий зворотний зв'язок, недостатня публічність звітності). Запропоновано авторське бачення механізмів інформаційно-комунікативного забезпечення, що включає технологічні, організаційно-управлінські, соціально-комунікативні, нормативно-захисні та освітньо-мотиваційні інструменти, а також інтегрований механізм з таких п'яти блоків: інформаційно-аналітичного, інтерактивно-комунікативного, організаційно-правового, нормативно-захисного та освітньо-мотиваційного. Показано, що еволюція електронного урядування може розвиватися за консервативним або трансформаційним сценаріями, де другий передбачає активне впровадження інноваційних цифрових технологій (Big Data, хмарна інфраструктура, Blockchain, Mobile ID тощо). Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості використання запропонованих підходів для розроблення комунікативних стратегій громад, оптимізації інформаційних потоків та посилення участі громадян у прийнятті управлінських рішень. Показано, що перспективний розвиток електронного урядування на місцевому рівні пов'язаний з переходом від консервативної, інерційної моделі до трансформаційного підходу, заснованого на принципах «цифрового за замовчуванням», «одноразового введення інформації» та технологічної сумісності, реалізація якого потребує оновлення організаційної культури органів місцевого самоврядування, формування стійких каналів взаємодії з громадськістю та інтеграції електронних сервісів у повсякденні управлінські практики.

Ключові слова: інформаційно-комунікативне забезпечення, механізм, державне управління, територіальна громада, місцеві органи самоврядування, публічне управління, регіон, населення.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Своєчасний обмін інформацією та її ефективне використання є важливими складовими для благополуччя територіальних громад, підтримки розвитку міст, бізнесу та суспільства загалом. Відновлення пошкоджених

українських міст після військової агресії росії вимагає від органів місцевого самоврядування нестандартних підходів та рішень, адже країна опинилася у безпрецедентній для своєї незалежної історії ситуації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема формування та ефективного впровадження інформаційно-комунікативної стратегії органів публічної влади, а також інтеграція інформаційно-комунікативних технологій у систему державного управління викликає значний науковий інтерес. Це питання є об'єктом досліджень як вітчизняних, так і міжнародних науковців, а саме: Д. Белла, М. Кастельса, М. Гоффлера, І. Масуда та К. Хілла. Проблематику сутності, змісту та проблем інформаційно-комунікативного забезпечення органів місцевої влади висвітлювали у своїх працях М. Дітковська, О. Детяр, А. Пугач, Н. Попадинець, Г. Олексюк, В. Кисельов, Р. Фурман та інші. Функції, структури та механізми діяльності структури інформаційно-комунікативного забезпечення органів влади досліджували О. Корнійчук, О. Карпенко, І. Новік, В. Сидора, А. Таіров, О. Труш та ін.

Дійсність і якість підготовки матеріалів мають вагоме значення. Як свідчать дослідження В. Захарової та Л. Філіпової, у сучасному світі інформація розглядається як стратегічний національний ресурс, який відіграє все більшу роль у системі державного управління. У суспільстві спостерігається поступовий перерозподіл реальної влади від традиційних структур до центрів, що керують інформаційними потоками. Наукові дослідження підтверджують, що рівень інформаційного забезпечення органів державної влади суттєво впливає на економічний розвиток країни і її політичну стабільність [1].

Л. Божук та Т. Курченко підкреслили, що інформаційно-комунікативна діяльність є невід'ємною частиною роботи будь-якої установи, організації або структури, яка займається формуванням громадської думки, залученням широкого загалу до реалізації важливих завдань державного рівня, а також вирішенням питань місцевого значення [2].

Ефективне забезпечення якісною інформацією та швидка реакція на суспільні зміни визначають працездатність інформаційно-комунікативних процесів, що відбуваються в органах місцевого самоврядування. Самі органи місцевого самоврядування виступають важливими адміністративними центрами, які вирішують питання життєдіяльності громади та надають інформаційну й консультативну підтримку громадянам, створюючи професійні інформаційно-аналітичні матеріали [3].

Ефективна комунікація місцевих органів влади передбачає своєчасне інформування громадян про різні аспекти діяльності уряду, спрямовані на вирішення питань, що найбільше хвилюють жителів певного регіону. Вона також включає якісну реакцію на наявні проблеми та наявність чіткого плану дій, який зможе успішно реалізуватися у майбутньому. Важливо підкреслити, що сьогодні громадяни бажають не лише оперативну отримувати інформацію, але й активно долучатися до процесу її створення [4].

В. Варенко звертає увагу, що через органи управління проходить значний обсяг інформації, яка відзначається різноманітністю та динамічністю. Частина цієї інформації має безпосередньо управлінський характер, а інша частина відображає взаємозв'язки державного апарату із суспільством, його численними проявами, потребами та інтересами громадян [5]. Інформацію, яка циркулює в органах державної влади, можна визначити як соціально-управлінську. Будь-яка виробничо-економічна діяльність базується на відповідному інформаційному забезпеченні, зокрема економічній, науково-технічній, оглядово-аналітичній, фактографічній та іншій інформації.

Ми погоджуємося із думкою дослідників і вважаємо, що реформи децентралізації та місцевого самоврядування, які спрямовані на покращення життя громадян у територіальних громадах, ставлять перед управліннями серйозні виклики. Це потребує глибокого аналізу і переоцінки підходів до публічного управління міським розвитком. З метою забезпечення ефективності роботи органів місцевого самоврядування необхідно впроваджувати нові методи, які базуються на найкращих міжнародних практиках та стандартах, визнаних як дієві

інструменти для якісного управління процесами розвитку, що відбуваються на рівні міських територій.

О. Матвієнко зазначає, що ефективне функціонування системи інформаційно-комунікативного забезпечення органів місцевого самоврядування можливе за таких умов:

- належної підготовки фахівців широкого профілю, які володіють ґрунтовними знаннями з відповідної тематики та чітким розумінням завдань, що стоять перед організацією;

- чіткого встановлення методів, форм і видів інформаційного обслуговування для забезпечення його оперативності та структурованості [6].

Н. Керецман запропонувала програмно-цільовий підхід до розробки і реалізації програми державного управління, в якій створення системи інформаційно-комунікативного забезпечення органів місцевого самоврядування передбачається як реалізація комплексного проєкту державної багаторівневої інтегрованої автоматизованої системи управління [7].

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є систематизація механізмів та інструментів інформаційно-комунікативного забезпечення органів місцевого самоврядування в умовах децентралізації та цифрової трансформації, зокрема означення інтегрованого механізму управління інформацією й комунікаціями, орієнтованого на підвищення прозорості, підзвітності та залучення населення до процесів ухвалення рішень.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інформаційно-комунікативне забезпечення органів місцевого самоврядування є одним із ключових факторів ефективного функціонування публічного управління в умовах децентралізації та цифрової трансформації. Воно забезпечує не лише оперативний обмін даними між структурними підрозділами, а й створює умови для відкритості, підзвітності та залучення громадськості до процесів ухвалення управлінських рішень, демонструє значний потенціал для досягнення бажаних результатів розвитку місцевого самоврядування, таких як: належне використання існуючих та планованих житлових ресурсів, планування високоякісних нових громадських просторів та необхідна модернізація старих, ефективно функціонуючі інфраструктурні мережі та структурований план передбачуваної щільності житлової забудови.

Така система, що поєднує інформаційні та аналітичні функції з управлінською та контрольною діяльністю, повинна створювати постійне розуміння зміни якості муніципальних житлових ресурсів у мінливому середовищі. Процес цифровізації послуг, включаючи житловий сектор, вимагатиме впровадження відповідних процедур доступу до цифрових платформ, вибору технологій управління базами даних та адаптації інфраструктури даних. Останніми роками управлінські моделі в місцевому самоврядуванні зазнали суттєвих трансформацій значною мірою завдяки впровадженню інформаційно-комунікативного забезпечення систем управління. Важливість і масштаби застосування інформаційно-комунікативного забезпечення систем управління у сфері державного управління привертають значну увагу дослідників, які розглядають різноманітні аспекти цього явища.

Оцінювати вплив управлінських моделей на ефективність функціонування державних установ варто у контексті покращення якості надання послуг та комунікації між владою та громадянами. Одним із результатів цієї взаємодії є поширення електронного урядування, яке сприяє забезпеченню доступу до послуг і важливої інформації за допомогою цифрових технологій. Іншим напрямом, що викликає зацікавленість науковців, є використання інформаційно-комунікативного забезпечення систем управління для зміцнення демократичних процесів на різних рівнях державного управління. Цей підхід акцентує увагу на розвитку демократії та активній участі громадян у прийнятті рішень.

Інформаційно-комунікативне забезпечення органів місцевого самоврядування може модернізувати місцеву інформаційну політику, створюючи платформи для двосторонньої комунікації й посилення співпраці між органами місцевого самоврядування та громадянами. Завдяки цьому жителі та інші суб'єкти отримують ширші можливості долучатися до обговорень, брати участь у муніципальному житті й навіть впливати на прийняття рішень через такі інструменти, як публічні консультації, опитування, голосування, форуми, а також електронні вибори чи референдуми.

Інформаційна політика місцевого самоврядування виходить далеко за межі звичайного обміну даними між установами та громадянами. Вона охоплює цілеспрямовану й добре сплановану діяльність органів влади, яка має на меті не лише оптимізувати потік інформації, а й покращити ефективність її використання. У ширшому розумінні це пов'язано зі створенням та обробкою знань у межах установи. Двосторонній обмін інформацією формує основу для партнерства місцевої влади з громадянами та забезпечує прозорість і залученість громадськості в управлінські процеси.

Один із важливих викликів сучасних електронних систем і державних послуг полягає в забезпеченні їх максимальної зручності для користувачів. Усе частіше застосовуються спеціалізовані системи, які орієнтовані на конкретні потреби окремих груп населення та стандартизовані за певними тематичними критеріями.

Широкого поширення набуває концепція так званого єдиного вікна – інтегрованого підходу до надання послуг громадянам. Такий підхід дозволяє споживачам вирішувати всі їхні справи через єдину точку доступу, наприклад, онлайн-портал, навіть якщо це передбачає залучення кількох організаційних структур. Громадяни звертаються до одного визначеного сервісного центру або платформи, а далі їхня справа опрацьовується через інтегровану систему відповідними відділами чи установами. Особливе значення має адаптація систем до змінних життєвих ситуацій людей чи бізнесу.

Сучасними викликами, які сьогодні стоять перед парадигмою регіонального розвитку у контексті взаємодії політичних і економічних аспектів, варто виділити такі ключові проблеми:

- порушення балансу у співпраці між центральною та регіональною політикою;
- ризик загострення міжрегіональних диспропорцій внаслідок політичної регіоналізації;
- значні відмінності між регіонами в рівнях економічного розвитку;
- регіональна асиметрія в системі бюджетних відносин. Економічна дезінтеграція регіонів проявляється через погіршення внутрішньої консолідованості економічного простору та ослаблення міжрегіональних зв'язків.

До ключових чинників, що спричиняють такі дезінтеграційні процеси, відносять асиметрію в управлінській діяльності, пріоритет зовнішньої орієнтації ринків, регіоналізацію суспільного життя та надмірну політизацію економічної сфери.

Серед сучасних інформаційно-комунікативних засобів, які використовують органи місцевого самоврядування для комунікації з місцевою громадою, найбільш ефективними й оперативними залишаються засоби масової інформації, серед яких переважає преса.

Результати досліджень виявили такі особливості використання вебсайтів у системі комунікації органів представницького самоврядування з громадськістю:

1. Вебсторінки деяких місцевих рад оновлюються неповноцінно, що не забезпечує надання якісної та оперативної інформації в достатньому обсязі.
2. Більшість сайтів не використовують інструменти зворотного зв'язку для мешканців громади, як-от електронні шаблони документів чи форми для подання електронних запитань.
3. Органи місцевого самоврядування приділяють недостатньо уваги публікації звітних матеріалів, особливо щодо депутатської діяльності.

Використання інформаційно-комунікативних технологій сприяє пришвидшенню процесу ухвалення рішень, покращує їхню якість і підвищує ефективність реалізації. Одночасно це дозволяє оптимізувати робочий час публічних службовців, а громадянське суспільство отримує дієвий інструмент для впливу на формування державної політики в різних сферах життєдіяльності. Такі технології відкривають нові канали для надання громадянам інформації та послуг, що суттєво впливає на підходи до механізмів публічного управління, переналаштовуючи їх і поступово змінюючи базові принципи залучення громадян до процесів управління. Перехід від індустріального суспільства до інформаційного стимулює державу й органи влади до впровадження концепції «електронного урядування», що розширює можливості державного управління та місцевого самоврядування [8].

Під механізмами інформаційно-комунікативного забезпечення органів місцевого самоврядування розуміють сукупність організаційних, технічних, правових і соціальних інструментів, що забезпечують збирання, обробку, передавання, зберігання та використання інформації в системі місцевого самоврядування.

Для реалізації зазначених механізмів використовують широкий спектр організаційних, правових, соціальних та технологічних інструментів. Група технологічних заходів спрямована на забезпечення функціонування інформаційного простору громади. До них належать інформаційно-аналітичні системи управління, системи електронного документообігу, цифрові платформи для надання електронних послуг (портал «Дія», місцеві цифрові сервіси громад), геоінформаційні системи (для контролю та моніторингу використання земельних ресурсів громади) та системи кіберзахисту від кібератак та кіберінцидентів.

На оптимізацію інформаційних потоків зовні від громади до органів місцевого самоврядування та в середину громади спрямований організаційно-управлінський механізм, дія якого реалізується через створення, підтримку та активізацію діяльності центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП), розробку та впровадження комунікативних стратегій громади, які спрямовані на організацію взаємодії між органами місцевого самоврядування та членами громади, створення та впровадження внутрішніх інформаційних систем на місцевому рівні та департаментів цифрової трансформації.

Діяльність соціально-комунікативних механізмів спрямована на відкритість, прозорість, формування довірчих відносин між органами місцевого самоврядування та членами громади. Інструментами реалізації зазначених механізмів є створення офіційних сторінок та сторінок у соціальних мережах органів місцевої влади, наповнення їх достовірною та своєчасною інформацією, гарантування зворотного зв'язку для членів громади, використання платформ електронної демократії, таких як е-демократія, е-петиції, електронний бюджет тощо, запровадження онлайн-опитувань, громадських слухань, публічних консультацій та ін.

На нашу думку, доцільним є запропонувати створення авторського механізму інформаційно-комунікативного забезпечення системи органів місцевого самоврядування, який базуватиметься на інтегрованому підході та формуванні комплексного переліку інструментів та засобів ефективного обміну інформацією між місцевою владою та членами громади. Так, запропонований нами інтегрований механізм управління інформацією та комунікаціями в своїй основі містить цифрову аналітику, прозору комунікацію та участь громадян у прийнятті рішень через сучасні електронні інструменти (рис. 1). Реалізація запропонованого механізму рекомендується через 5 блоків: інформаційно-аналітичний, інтерактивно-комунікативний, організаційно-правовий, нормативно захисний та освітньо-мотиваційний. В основі інформаційно-аналітичного блоку лежатиме створення єдиного банку даних громади, впровадження системи підтримки управлінських

рішень, здійснення сценарного прогнозування та моделювання. Інтерактивно-комунікативний блок забезпечить інтерактивну участь громадян у прийнятті важливих для громади рішень через створення порталу участі громади, інтеграцію усіх інструментів електронного урядування та забезпечення швидкого зворотного зв'язку.

На нашу думку, електронне урядування суттєво підвищує ефективність і економічність державних послуг. Відбувається не лише прискорення та здешевлення самих операцій, а й значне посилення їхнього позитивного соціального впливу завдяки постійному зворотному зв'язку із суспільством.

Рис. 1. Види та інструменти механізмів інформаційно-комунікативного забезпечення органів місцевого самоврядування. Джерело: власна розробка автора.

Це стає можливим через залучення громадян, спрощення доступу до системи адміністрування та орієнтацію внутрішніх процесів на результат, що вигідний громадянам. Електронний уряд є не лише підсумком, але і постійним рушієм модернізації й удосконалення державної системи управління, яка перестає бути основною перешкодою для соціальних інновацій і розвитку, а натомість стає ключовим джерелом прогресу. Водночас це розширює можливості ринку інформаційного обміну, сприяючи зростанню професійності як у державному управлінні, так і в суспільстві загалом. Завдяки таким змінам у суспільстві підвищується розуміння важливості управлінських знань і науки, що в результаті формує вищу культуру управління та посилює керівність суспільства. У підсумку електронний уряд являє собою трансформацію від традиційного бюрократичного управління до інтелектуальної, гнучкої, диференційованої та індивідуалізованої системи управління [9].

Також варто зазначити, що ефективність громадських медіа (офіційних сторінок місцевих громад, їх сторінок у соціальних мережах) значно недооцінена. Такий висновок можна зробити на основі того, що основною особливістю громадських мереж є високий рівень залученості до їх використання людей різного віку. Але на розвиток цього сегменту значний вплив продовжують мати національні культурні особливості, технологічні обмеження та традиційні фактори, що уповільнюють впровадження нововведень у повсякденне життя широких верств населення.

З соціально-поведінкової точки зору, однією з ключових характеристик громадських медіа є високий рівень довіри до інформації, яка поширюється через ці платформи. Велику роль відіграють масштаб охоплення аудиторії та швидкість зворотного зв'язку. Крім того, громадські мережі стають новим ефективним інструментом для проведення рекламних та інформаційних кампаній та для залучення інвестицій у громаду. Це можливо завдяки роботі з цільовими групами, відсутності значних витрат на рекламу, широкому охопленню аудиторії, оперативному отриманню зворотного зв'язку та створенню «віртуальних фокус-груп». Усе це сприяє тому, що інтерес до цього середовища зростає не лише серед комерційних організацій, але й державних установ [10].

Організаційно-управлінський блок визначається деякими змінами організаційного характеру, а саме: запровадження посади керівника департаменту (відділу) з цифрової трансформації, створенням

команди (підрозділу) цифрового розвитку та формуванням регламентів інформаційної взаємодії між відділами, ЦНАП, радами, комунальними підприємствами.

Нормативно-захисний блок характеризується симбіозом впровадження та активного застосування технологій кіберзахисту та забезпечення відповідності національним законам і європейським стандартам (GDPR, ISO/IEC 27001).

Освітньо-мотиваційний блок базується на постійному підвищенні цифрової компетенції посадовців, проведення навчальних програм і відкритих тренінгів щодо користування електронними сервісами, створення та поширення цифрового волонтерства серед молоді. Варто зауважити, що на сучасному етапі розвитку країни доцільно розглядати два можливих шляхи подальшого розвитку електронного урядування: консервативний і трансформаційний.

Консервативний шлях базується на еволюційному підході, що не передбачає значних змін у вже існуючих принципах та цілях розвитку чинної інфраструктури електронного урядування. Такий підхід, однак, може спричинити ризик відставання від світових тенденцій та темпів інновацій. На противагу трансформаційний шлях, як визначено у відповідній Концепції, має революційний характер. Він робить акцент на суттєвому вдосконаленні функціональних можливостей електронного урядування, забезпечуючи водночас оптимізацію витрат органів влади на виконання їхніх повноважень. Реалізація цього шляху передбачає впровадження сучасних інноваційних підходів, методологій та технологій, таких як інтернет речей, хмарна інфраструктура, Blockchain, Mobile ID, економіка спільного споживання (sharing economy), опрацювання великих обсягів даних (Big Data). Також пропонується нормативно-правове врегулювання принципів «цифрового за замовчуванням», «одноразового введення інформації» та «сумісності за замовчуванням». Окрім цього, важливим елементом трансформаційного підходу є використання інноваційних форм організації роботи над завданнями та проектами розвитку електронного урядування, зокрема механізмів публічно-приватного партнерства [11].

Таким чином, інформаційно-комунікативне забезпечення органів місцевого самоврядування є невід'ємним елементом державного управління, що інтегрується в його внутрішню структуру, передбачає взаємодію з громадськістю і персоналом як на зовнішньому, так і внутрішньому рівнях. У цьому контексті

виникає потреба у вивченні відповідних правил, застосуванні методів, засобів і інструментів.

Інструменти інформаційно-комунікативного забезпечення органів місцевого самоврядування визначаються рівнем та кількістю суб'єктів взаємодії. Якщо акцентувати увагу на видах комунікації, то при міжособистісній комунікації можливим є використання таких способів взаємодії як: особистий прийом громадян, проведення засідань громадської ради, організація «круглих столів», робота «гарячої лінії», розсилання повідомлень і листів (у тому числі електронною поштою), подання звернень та запитів (зокрема, через вебсайт), СМС-сповіщення. При груповій комунікації можливим є проведення загальних зборів громадян, реалізація місцевих ініціатив, проведення консультацій з громадськістю, здійснення громадської експертизи, подання петицій, створення та розповсюдження інформаційних матеріалів, таких як листівки й буклети, а також інформування через соціальні мережі, блоги та СМС-розсилки. При змішаній – громадські слухання, мітинги та інші масові заходи (флешмоби), референдуми, соціологічне опитування, інформаційні стенди, білборди, вебсайти, інтернет-платформи, онлайн-сервіси тощо [12].

Залежно від структури інформаційно-комунікативної взаємодії між органами місцевого самоврядування та членами громади, характеру інформаційних потоків і їх напрямів, виділяють такі види публічної комунікації: інформування, діалог, партнерство і консультування. Інформування варто розуміти як односторонній процес передачі інформації від органів місцевого самоврядування до громади як загалом, так і до конкретних зацікавлених груп чи організацій, які представляють певні спільні інтереси. Основними інструментами для забезпечення такого процесу взаємодії є інформаційні стенди, вебсайти органів управління, офіційні запити та інші подібні засоби.

Діалог характеризується двостороннім обміном інформацією між владою та громадськістю. Цей процес не передбачає жорстко визначених цілей або чітко очікуваних результатів, створюючи можливості для вільного обговорення. Партнерство вважається найбільш високим рівнем співпраці між органами публічного управління та суспільством. Воно базується на взаємній відповідальності обох сторін і спрямоване на об'єднання зусиль для досягнення спільно встановлених цілей.

Консультування полягає у практиці безпосереднього обміну інформацією, думками, ідеями, досвідом або порадами з метою краще зрозуміти позицію іншої сторони і вдосконалити діяльність органів публічного управління, а також ставлення громадськості до їх дій. Усі зазначені інструменти та засоби комунікативної взаємодії згідно із Доктриною інформаційної безпеки України виокремлюють у групу урядових комунікатив [13].

Зважаючи на проведені дослідження, слід зазначити, що для ефективного функціонування комунікації в системі місцевого самоврядування, зокрема між органами місцевого управління та їхніми працівниками, необхідно реалізувати низку важливих положень.

По-перше, це забезпечення максимальної близькості представників органів місцевого самоврядування до територіальної громади не лише з географічної точки зору, але й у контексті прийняття і впровадження управлінських рішень.

По-друге, взаємозалежність між членами територіальних громад і органами місцевого самоврядування повинна отримати відображення в правовій і політичній практиках українського суспільства.

По-третє, управлінські послуги мають бути якісними і відповідати основним соціально-значущим ідеям розвитку суспільства. Загалом, діяльність комунікативних служб набуде ефективності лише за умови, що органи влади, отримуючи повну інформацію про суспільну думку, інтегруватимуть її як невід'ємну складову не лише у процес ухвалення державних рішень, але й у систему функціонування органів місцевого самоврядування [14].

Отже, основною метою роботи інформаційно-комунікативних підрозділів є формування позитивного ставлення населення до державних, суспільно-політичних, економічних та інших соціальних інститутів. Це включає функції інформування та представлення, а також завдання, пов'язані з обробленням інформації та запитів від громадян, аналізом громадської думки і моніторингом настроїв у суспільстві.

Аналіз механізмів та інструментів інформаційно-комунікативного забезпечення органів місцевого самоврядування дає нам можливість виокремити його форми, до яких належать такі цифрові інструменти: електронне урядування (з метою підвищення прозорості у прийнятті рішень органами місцевої влади), електронна демократія в контексті забезпечення участі громадян в процесі управління територіальними громадами, оприлюднення публічної інформації у відкритих форматах для здійснення моніторингу та контролю за роботою органів місцевого самоврядування, використання інформаційно-аналітичних систем управління та зовнішні комунікації (для швидкого обміну інформацією між владою і членами громади).

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, узагальнення теоретичних підходів і результатів проведеного дослідження дає змогу окреслити ключові стратегічні орієнтири розвитку інформаційно-комунікативного забезпечення місцевого самоврядування, серед яких: інституціоналізація інформаційно-комунікативного забезпечення як базового структурного елементу системи місцевого управління, що визначає рівень відкритості влади, ефективність надання послуг та адаптивність громад до викликів воєнного і поствоєнного періоду; подолання диспропорцій між потенціалом цифрових інструментів і реальною практикою їх застосування шляхом системного оновлення офіційних вебресурсів, розбудови повноцінних каналів зворотного зв'язку, підвищення прозорості звітування посадових осіб і депутатського корпусу; впровадження інтегрованого механізму інформаційно-комунікативного забезпечення, побудованого на п'яти взаємопов'язаних блоках – інформаційно-аналітичному, інтерактивно-комунікативному, організаційно-управлінському, нормативно-захисному та освітньо-мотиваційному; забезпечення переходу від консервативної, інерційної моделі електронного урядування до трансформаційного підходу, заснованого на принципах «цифрового за замовчуванням», «одноразового введення інформації» та технологічної сумісності; формування нової організаційної культури органів місцевого самоврядування, що передбачає стійкі канали взаємодії з громадськістю, інтеграцію електронних сервісів у щоденну управлінську практику та системний розвиток цифрових компетентностей. Реалізація цих орієнтирів здатна забезпечити не лише підвищення якості публічного управління, але й зміцнення довіри до влади, формування стійких механізмів участі громадян у виробленні публічної політики та посилення спроможності територіальних громад до сталого розвитку й відновлення в умовах тривалої невизначеності.

Література.

1. *Захарова В., Філіпова Л.* Основи інформаційно-аналітичної діяльності : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2013. 336 с.
2. *Божук Л. В., Курченко Т. Є.* Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування в Україні. Scientific practice: modern and classical research methods : V International Scientific and Practical Conference, 22 December 2023; Boston, USA. DOI: <https://doi.org/10.36074/logos-22.12.2023.018>.
3. *Олексюк Г. В., Хром'як Й. Я., Попадинець Н. М.* Маркетингова стратегія як інструмент реалізації стратегічного плану

розвитку територіальних громад. *Економіка України*. 2022. № 7. С. 67-88. URL: <http://jnas.nbu.gov.ua/article/UJRN-0001341976>.

4. **Бойко Н. В.** Інформаційно-аналітична діяльність органів місцевого самоврядування – важлива складова процесу прийняття управлінських рішень. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2020. № 1. С. 65–71. DOI: <https://doi.org/10.36074/logos-22.12.2023.018>.
5. **Варенко В. М.** Інформаційно-аналітична діяльність : навч. посіб. Київ : Ун-т «Україна», 2014. 417 с.
6. **Матвієнко О.** Основи інформаційного менеджменту : навч. посіб. Київ : Центр навч. літ., 2004. 128 с.
7. **Керетман Н. І., Питульч М. М., Попадинець Н. М.** Стратегічні пріоритети соціально-економічного розвитку територіальних громад регіону. *Регіональна економіка*. 2023. №3(109). С. 28-39. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2023-3-3>.
8. **Електронне урядування.** Термін. URL: http://uk.wikipedia.org/wiki/Електронне_урядування.
9. **Близнюк А. С.** Формування інформаційно-комунікативного забезпечення у системній взаємодії держави та суспільства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. №11. С. 55-59. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2021.11.55>.
10. **Желновач Є. Г.** Зарубіжний досвід формування інформаційного суспільства. *Право і суспільство*. 2023. №5. С. 263-273. DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2023.5.39>.
11. **Ушкваленко І. М., Зелінська Ю. С.** Інформаційно-комунікативні технології, як основа державного управління на шляху цифрової трансформації та реформування. *Ефективна економіка*. 2019. № 11.
12. **Антонова Л. В., Антонов А. В., Івашова Л. М.** Інформаційно-комунікативні інструменти забезпечення ефективного врядування в Україні на державному та регіональному рівнях. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2023. №1(36) С. 10-17. DOI: <https://doi.org/10.32782/2310-9653-2023-1.2>.
13. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України»: Указ Президента України від 25.02.2017 № 47/2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/47/2017#Text>
14. **Право громадян на доступ до інформації.** Принципи законодавства про свободу інформації. Принципи Артікуля 19. URL: <https://www.article19.org/data/files/pdfs/standards/foi-the-right-to-know-russian.pdf>.

References.

1. **Zakharova, V., & Filipova, L.** (2013). *Osnovy informatsiino-analitychnoi diialnosti* [Fundamentals of information and analytical activities]. Kyiv: TsUL.
2. **Bozhuk, L. V., & Kurchenko, T. Ye.** (2023). *Informatsiino-analytychna zabezpechennia diialnosti orhaniv mistsevoho samovriaduvannia v Ukraini* [Information-analytical support for the activities of local self-government bodies in Ukraine]. In *Scientific practice: modern and classical research methods*. V International Scientific and Practical Conference (22 December 2023, Boston, USA). <https://doi.org/10.36074/logos-22.12.2023.018>.
3. **Oleksiiuk, H. V., Khromiak, Y. Ya., & Popadynets, N. M.** (2022). *Marketynhova stratehiia yak instrument realizatsii stratehichnoho planu rozvytku terytorialnykh hromad* [Marketing strategy as a tool for implementing the strategic development plan of territorial communities]. *Ekononika Ukrainy*, no. 7, pp. 67–88. Available at: <http://jnas.nbu.gov.ua/article/UJRN-0001341976>.
4. **Boiko, N. V.** (2020). *Informatsiino-analytychna diialnist orhaniv mistsevoho samovriaduvannia – vazhlyva skladova protsesu pryiniattia upravlynskykh rishen* [Information and analytical activities of local self-government bodies as an important component of the managerial decision-making process]. *Bibliotekoznavstvo. Dokumentoznavstvo. Informolohiia*, no. 1, pp. 65–71. <https://doi.org/10.36074/logos-22.12.2023.018>.
5. **Varenko, V. M.** (2014). *Informatsiino-analytychna diialnist [Information and analytical activity]*. Kyiv: Universytet “Ukraina”.
6. **Matviienko, O.** (2004). *Osnovy informatsiinoho menedzhmentu* [Fundamentals of information management]. Kyiv: Tsentr navchalnoi literatury.
7. **Keretsman, N. I., Pityulch, M. M., & Popadynets, N. M.** (2023). *Stratehichni priorytety sotsialno-ekonomichnoho rozvytku terytorialnykh hromad rehionu* [Strategic priorities of socio-economic development of territorial communities of the region]. *Rehionalna ekonomika*, no. 3(109), pp. 28–39. <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2023-3-3>.
8. **Електронне урядування.** Термін. (n.d.). *Електронне урядування*. Термін. [E-government. Term]. Available at: http://uk.wikipedia.org/wiki/Електронне_урядування.
9. **Близнюк, А. С.** (2021). *Formuvannia informatsiino-komunikatyvnoho zabezpechennia u systemnii vzaiemodii derzhavy ta suspilstva* [Formation of information and communication support in the systemic interaction between the state and society]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, no. 11, pp. 55–59. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2021.11.55>.
10. **Zhelnovach, Ye. H.** (2023). *Zarubizhnyi dosvid formuvannia informatsiinoho suspilstva* [Foreign experience in forming an information society]. *Pravo i suspilstvo*, no. 5, pp. 263–273. <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2023.5.39>.
11. **Ushkalenko, I. M., & Zelinska, Yu. S.** (2019). *Informatsiino-komunikatyvni tekhnolohii, yak osnova derzhavnogo upravlinnia na shliakhu tsyvrovoi transformatsii ta reformuvannia* [Information and communication technologies as a basis for public administration in the context of digital transformation and reform]. *Efektivna ekonomika*, no. 11. Available at: <https://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7439>
12. **Antonova, L. V., Antonov, A. V., & Ivashova, L. M.** (2023). *Informatsiino-komunikatyvni instrumenty zabezpechennia efektyvnoho vriaduvannia v Ukraini na derzhavnomu ta rehionalnomu rivniakh* [Information and communication tools for effective governance in Ukraine at the state and regional levels]. *Publichne upravlinnia ta mytne administruvannia*, no. 1(36), pp. 10–17. <https://doi.org/10.32782/2310-9653-2023-1.2>.
13. **Ukaz Prezydenta Ukrainy No. 47/2017.** (2017). *Pro Doktrynu informatsiinoi bezpeky Ukrainy* [On the Doctrine of Information Security of Ukraine]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/47/2017#Text>.
14. **Article 19.** (n.d.). *Pravo hromadian na dostup do informatsii. Pryntsypy zakonodavstva pro svobodu informatsii. Pryntsypy Artyklya 19* [The right of citizens to access information. Principles of freedom of information legislation. Article 19 principles]. Available at: <https://www.article19.org/data/files/pdfs/standards/foi-the-right-to-know-russian.pdf>.

Abstract.

Ivasiutyn I., Zhuk O. Mechanisms of information and communication support for local government bodies.

The article substantiates the theoretical and methodological foundations of information and communication support for local self-government bodies in the context of decentralization, digital transformation, and the restoration of territorial communities after war damage. It reveals the content and functions of information and communication processes in the public administration system. It clarifies their role in ensuring openness, accountability, citizen participation, and improving the quality of municipal services. The advantages of using information and communication technologies for local authorities and members of the territorial community are systematized, and the key problems of modern practice (fragmentary updating of web resources, weak feedback, insufficient publicity of reporting) are highlighted. The author's vision of information and communication support mechanisms is proposed, which includes technological, organizational and managerial, social and communicative, regulatory and protective, and educational and motivational tools, as well as an integrated mechanism consisting of five blocks: information and analytical, interactive and communicative, organizational and legal, regulatory and protective, and educational and motivational. It is shown that e-government evolution can unfold along conservative or transformational scenarios, the latter involving the active introduction of innovative digital technologies (Big Data, cloud infrastructure, Blockchain, Mobile ID, etc.). The practical significance of the results lies in the potential to use the proposed approaches to develop community communication strategies, optimize information flows, and increase citizen participation in decision-making. It has been shown that the promising development of e-government at the local level is associated with the transition from a conservative, inertial model to a transformational approach based on the principles of “digital by default,” “single entry of information,” and technological compatibility, the implementation of which requires updating the organizational culture of local self-government bodies, forming sustainable channels of interaction with the public, and integrating electronic services into everyday management practices.

Keywords: information and communication support, mechanism, public administration, territorial community, local self-government bodies, public management, region, population.

Стаття надійшла до редакції 04.09.2025 р.

Бібліографічний опис статті:

Ivasiutyn I. M., Zhuk O. I. Механізми інформаційно-комунікативного забезпечення органів місцевого самоврядування. *Актуальні проблеми інноваційної економіки та права*. 2025. № 5. С. 33-38.

Ivasiutyn I., Zhuk O. Mechanisms of information and communication support for local government bodies. *Actual problems of innovative economy and law*. 2025. No. 5, pp. 33-38.